

Foto: Johan Jeppsson

Program för den nationella minoriteten judar

Malmö stad

Malmö stad

Innehållsförteckning

Program för den nationella minoriteten judar	3
Inledning.....	3
Bakgrund	3
Utgångspunkter.....	4
Arbetsformer	4
Samråd.....	4
Information.....	5
Övergripande mål.....	5
Inriktningar utifrån rådande lagstiftning.....	5
1. Den judiska minoriteten ska informeras om sina rättigheter enligt denna lag.....	5
2. Malmöbors medvetenhet om den judiska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas	5
3. Kommunanställdas medvetenhet om den judiska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas	5
4. Tillgång till äldreomsorg på jiddisch ska vid efterfrågan möjliggöras.....	5
5. Möjligheter för den judiska minoriteten att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas.....	6
6. Barns och ungas möjligheter till utveckling av kulturell identitet ska beaktas.....	6
Att motverka diskriminering och utsatthet.....	6
Uppföljning.....	7

Program för den nationella minoriteten judar

Inledning

Kommunfullmäktige i Malmö stad har under 2013 beslutat om policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter (STK-2013-1182). Efter att lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) förstärktes den 1 januari 2019 har kommunstyrelsen beslutat om en revidering av policyn (STK-2019-1013). Revideringen har gjorts för att policyn ska överensstämma med den förstärkta lagen och har gjorts i samråd med de nationella minoriteterna i Malmö stad.

I policyn finns en sammanställning av lagstiftning och styrdokument som arbetet med nationella minoriteter grundar sig på. I policyn framkommer också att det vid behov ska kompletteras med program eller handlingsplaner för respektive minoritetsgrupp i samråd med de nationella minoriteterna. Stadskontoret har valt att benämna dessa styrdokument för program istället för handlingsplan då dessa är strategiska dokument för ett visst område och innehåller inriktningar och långsiktiga mål. Detta är programmet för minoriteten judar.

Programmet är långsiktigt och av övergripande karaktär och beskriver inriktning för Malmö stads fortsatta arbete med nationella minoriteter utifrån rådande lagstiftning. Programmet har tagits fram i samråd med judiska Malmöbor.

Bakgrund

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) trädde i kraft 2010. Lagen förstärktes 1 januari 2019 (SFS 2018:1367) och de nationella minoriteternas rättigheter har därigenom utökats. Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar i enlighet med Sveriges åtaganden enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2) och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3). I språklagen (2009:600) anges de nationella minoritetsspråken som jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. Innehållet i lagstiftningen och Malmö stads ansvar tydliggörs i detta programs inriktning som utgår ifrån rådande lagstiftning.

Det minoritetsgrupperna har gemensamt är att de under lång tid befolkat Sverige, att de utgör grupper med uttalad språklig och kulturell tillhörighet samt att de har en vilja att behålla sin identitet. Språkrådet, Länsstyrelsen Stockholm och Sametinget genomförde en undersökning 2015 vars syfte var att följa befolkningens kunskap om och attityd till de nationella minoriteterna över tid.

I undersökningen framkommer det att en stor del av befolkningen i Sverige inte känner till de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken varför det är av stor vikt att insatser från majoritetssamhället genomförs för att synliggöra nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Antalet judar i Malmö kan inte anges i och med att registrering av etnisk tillhörighet inte är tillåten i Sverige. Det finns också en självidentifikationsprincip som innebär att varje individ själv avgör om hen tillhör en nationell minoritet.

Utgångspunkter

Utgångspunkterna är lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) och policyn avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter (STK-2013-1182).

Arbetsformer

Malmö stad har ett ansvar att samråda, samordna och utveckla arbetet med nationella minoriteter i Malmö stad utifrån rådande lagstiftning. Vid framtagandet av programmet var Stadskontoret ansvarig.

Uppdraget innebär bland annat att genom samråd med minoritetsgrupperna identifiera behov av tjänster och service. Och att utifrån lagstiftningen informera minoritetsgruppen, personal i Malmö stad och övriga Malmöbor om de rättigheter och skyldigheter som lagen medför. Samtliga nämnder och förvaltningar i Malmö stad har ansvar att ta fram konkreta mål och åtaganden i relation till detta program.

Kommunstyrelsen har beslutat om en fördjupad samverkan mellan Malmö stad och Judiska församlingen i Malmö med syfte att tillvarata den judiska gruppens rättigheter som en nationell minoritet samt att genom en nära samverkan aktivt arbeta för att stärka stadens arbete mot antisemitism (STK-2019-1022). Den nya strukturen för samverkan med den Judiska församlingen i Malmö understödjer Malmö stads arbete med att tillgodose judars rättigheter utifrån *lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk*. Arbetet inom ramen för denna samverkan och övrigt arbete utifrån *program för den nationella minoriteten judar* där judiska Malmöbor i en vidare bemärkelse involveras, behöver koordineras av Malmö stad och former för detta tas fram.

Samråd

I lagstiftningen beskrivs att de nationella minoriteterna ska ges möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och att samråd med de nationella minoriteterna ska ske så långt det är möjligt. Syftet med samrådet är att tillsammans med minoriteten finna utvecklingsmöjligheter och behov hos minoriteten i kommunen. Samråd ska enligt lagen ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande.

Tillsammans med judiska Malmöbor ska Malmö stad utveckla en struktur för samråd, sätta ramarna för vad som avses med en strukturerad dialog, samt identifiera prioriterade områden som är viktiga för judiska Malmöbor.

Malmö stad ska särskilt främja judiska barn och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar.

Information

En central del i lagen handlar om att sprida information till minoritetsgruppen, kommunanställda och övriga Malmöbor.

Övergripande mål

Målet med föreliggande program är att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter utifrån rådande lagstiftning samt att tydliggöra Malmö stads inriktningar kring dessa frågor.

Inriktningar utifrån rådande lagstiftning

Inriktningarna är framtagna med utgångspunkt i den rådande lagstiftningen gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk.

1. Den judiska minoriteten ska informeras om sina rättigheter enligt denna lag

På malmo.se finns en informationstext om de nationella minoriteternas rättigheter och stadens arbete med att tillgodose dessa. För den som önskar information om rättigheterna på jiddisch finns en länk till Länsstyrelsen Skånes hemsida där information finns tillgänglig på alla nationella minoritetsspråk.

Malmö stad ska i samråd med judiska Malmöbor finna de bästa sätten att informera den judiska gruppen i Malmö om deras rättigheter utifrån minoritetslagstiftningen.

2. Malmöbors medvetenhet om den judiska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas

Malmö stad ska verka för att synliggöra nationella minoriteter vid olika arrangemang där information kan spridas till allmänheten.

Malmö stad ska i samråd med judiska Malmöbor finna sätt att höja Malmöbors medvetenhet om judiska minoriteten och dess rättigheter utifrån minoritetslagstiftningen.

3. Kommunanställdas medvetenhet om den judiska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas

Malmö stad ska verka för att medarbetarnas kunskaper kring området ska höjas genom att utbildningar anordnas i lagstiftningen gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk. Utbildningarna sker i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm och när det finns möjlighet med representanter från respektive minoritet.

4. Tillgång till äldreomsorg på jiddisch ska vid efterfrågan möjliggöras

Malmö stad ska verka för att det finns äldreomsorg helt eller till väsentlig del på jiddisch och för att det finns personal att tillgå med den språkkompetensen.

Malmö stad ska informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna till service och omvårdnad på minoritetsspråk.

Malmö stad ska också beakta de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet.

5. Möjligheter för den judiska minoriteten att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas

Malmö stad ska verka för att synliggöra nationella minoriteter i olika kulturella arrangemang och genom det nå ut till den berörda minoriteten, Malmöbor och kommunanställda.

Stadens bibliotek är en naturlig plats för att synliggöra den judiska kulturen genom böcker, utställningar och författarbesök.

Malmö stad ska i samråd med judiska Malmöbor finna sätt att främja möjligheter för den judiska minoriteten att behålla och utveckla sin kultur.

6. Barns och ungas möjligheter till utveckling av kulturell identitet ska beaktas

Minoritetsspråket är en del av kulturen. Där har modersmålsundervisning i Malmö stads grundskolor stor betydelse varav information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk är av stor vikt.

Malmö stad ska i samråd med judiska Malmöbor, inte minst med judiska barn och unga, hitta sätt att främja barn och ungas möjlighet till utveckling av sin kulturella identitet.

Malmö stads förskolor ska ge varje barn förutsättningar att utveckla både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket, om barnet tillhör en nationell minoritet.

Malmö stads förskolor ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet samt kunskap om och intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald.

Malmö stad ska verka för att ge sin personal i förskola, förskoleklass och skola särskilda kunskapshöjande insatser om de nationella minoriteternas rättigheter, språk, kultur och historia.

Att motverka diskriminering och utsatthet

Malmö stad ska motverka diskriminering och utsatthet hos den judiska gruppen i Malmö. När åtgärder behöver vidtas ska detta göras inom ramen för stadens trygghetsarbete och arbete mot diskriminering och rasism. Samverkan mellan Malmö stad och civilsamhället är en viktig del av detta arbete, och ska utvecklas i samråd med judiska Malmöbor.

Som del av den utökade samverkan med den Judiska församlingen i Malmö (närmare beskriven under rubriken arbetsformer på sida 4) ska grundskoleförvaltningen bedriva ett aktivt arbete mot antisemitism inom skolan.

Uppföljning

Det fortlöpande arbetet följs upp inom ramen för uppsiktsplikten hos ansvarig förvaltning i Malmö stad och via samråd med judiska Malmöbor.

Översyn av programmet ska ske av ansvarig nämnd i slutet av varje mandatperiod, för att se om det finns behov av att revidera programmet. Detta, samt eventuell revidering, görs i samråd med judiska Malmöbor.